

Oglas, pripremljana itd.
Molim i računaju se na temelju
sljedećeg članka ili po dogovoru.

Nevi za predobjedu, oglase itd.
daju se asparciom ili poloz-
nicom post. štedionicu a Baču
za administraciju ista u Puli.

God naručuju važi točno oz-
načiti imo, prezime i najbolju
polku predobjednika.

Tko list na vrijeme ne primi,
stoga to javi odgovarajuće u
sljovornom pismu, za koji se
ne plaća poština, ako se iz-
računa nješta „Rokadacija“.

Gospodarskog radnog br. 247-249.

Telefonski broj 38.

Odgovorni urednik i izdavač Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Leginja i dr. u Puli ulica Giolla 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, II, kat).

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nosiloga sve pokvaru“. Narodna poslovica.

Slaveni Pule!

Postupak občinskih organa prigodom revizije popisa pučanstva traži od nas, da ustanemo na obranu našeg jezika.

Pohrinite mnogobrojni na

protestnu skupštinu

u nedjelju dne 29. januara t. g. u 10^h
sata prije podne u „Narodni Dom“, da
podignemo naš glas proti zlorabi i
nasilju.

Svi na skupštinu!

Narodni Odbor.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 17. 1. 1911.

Blenert br. 3.

Danas se je barun Blenert predstavio parlamentu po treći put kao ministar predsjednik, i to najprije zastupničkoj pak gospodskoj kući. On je već treći put sastavio ministarstvo, svaki put bar dijelomično sa različitim ministri, ali si je ostao dosljedan, ostao je Blenert; to su česki radikalni imali pravo, kad su mu dovikivali, nek „neplauša“, pošto se i tako nemože dati ništa na njegove riječi.

Naglasio je načelo poštovanja sakona kao najviše načelo kojega će se ministarstvo samo držati, i nastojati da se ga drugi drže. Rekao je, da vlada hoće upravljati najstrože nepristranostu, i bez ikakvih upita. O u hoće najsačravnijosti objektivnosti, te neće jednostrano utjecati u narodnostne odnose. Čujaku mora zlo doći, kad sve ovo iz ustiju jednoga ministra predsjednika čuje, pod kojeg vladami se događaju sve baš protivno od onoga što on tu u svenčnom momenatu, javno, pred parlamentom, govori. Pravo su imali radikalni Česi, kad su mu dovikivali da bi se ga moralno metnuti na obtuženičku klupu, u. pr. radi

samih nezakonitosti i nepodobština, koje se počinju kod popisa pučanstva u raznih krunovinah monarhije.

Veli nadalje u svom nastupnom govoru, da će se morati činiti uvjek nove pokuse, da se izmire Česi i Njemci u Češkoj — a on će se pokuse razbijati kako jih je najzad razbio!

Zadat će parlamenta koje bi imao obaviti u neposredno sljedeće dobi da jesu: bankovna osnova, rekrutni kontingent, ustrojenje talijanske pravne fakultete (na ustrojenje hrvatskih i slovenskih pukih škola u Istri, srednjih slovenskih u obće u Primorju, kao ni na provedenje reciprocitete Zagrebačkog sveučilišta sa ostalimi u monarhiji, neda mu misliti njegova najstroža nepristranost u upravi, njegova najsvajestnija objektivnost, njegovo najviše načelo: poštovanje zakona!), proračun; zakon o socijalnom osiguranju, o kućarenju, o kužnih bolestih; gradnja njekih ž-jeznic, revizija zakona o vođenih putevima.

Dr. Fiedler, predsjednik kluba združenih Čeha predložio je otvorene razprave o izjavi ministra predsjednika, al su za taj predlog glasovali samo Česi, Rusini, Slovenci i Hrvati, te je pao.

Počelo se je sa razpravom proračuna u prvom čitanju.

Beč, 20. 1. 1911.

Poslednje dvije sjednice carevinskoga vieća, obdržavane u sredinu i petak nisu pružile občinstvu ništa osobita.

Najvažniji dogodaj u sjednici od utorka bila je izjava predsjednika ujedinjenoga češkoga kluba Dr. Fiedlera i programni govor ministra finančnog Dr. Meyera u sjednici od petka.

Izjava Dr. Fiedlera.

Kao predsjednik kluba svih čeških stranaka rekao je, da se očekivanja Čeha kod preustrojstva novoga ministarstva nisu izpunila. U Češkoj nisu uspjela nastojanja oko sporazuma između Čeha i Niemaca. Krivna radi toga pada na Niemce, koji

spada, osobito po obojih svećenicima, bez obzira na ikakav pretekst, sveto i pobožno, pod teškim vesom poslušnosti, vrši, nalaže sveta konzistorijalna kongregacija, uslijed posebnoga naloga presv. gosp. naš. Pijana pape X., da se uvrti u službenom komentaru spisa apostolske stolice.

Dano u Rimu u kući konzistorijalne kongregacije dne 22. jula 1909. Karlo Perosi, substitut.

Tomu nadovezuje biskup Franjo Ksaver.

„Tešak ves poslušnosti vuče za sobom tučku krivnju za slučaj neposlušnosti. Da se dakle takovom krivnjom neobtjereti svjes, mora biti na srcu svim na koje spada, osobito biskupu i svemu svećenstvu — bez ikakva preteksta —, da se vrši dekret sv. stolice u ovaj čisto crkvenoj stvari.“

Treba da braćo opet pročitate „folium dioecesanum“ od godine 1903. str. 34—42 i od godine 1907. str. 3—9, te se uvjerite, kolikom strpljivošću i ljubavlju se je postupalo u stvari dosta teškoj.

„Da bude svakom poznat niže nave- deni dekret svete kongregacije za obrede „o porabi slavenskoga jezika u svatih obredih“ (gle „Curia episcopalis“ 1907. str. 5. i slijedeće), i da se po svih na koje

su predaleko isli svojim zahtjevima i koji su tim htjeli spriciti svaku promjenu u carevinskom vieću, navlastito ulaz Čeha u novo ministarstvo.

Ministar predsjednik ponudio je doduše Česima dvije ministarske stolice pod uvjetom da glasuju za sve njegove osnove. Česi su tu ponudu odbili.

Ministar predsjednik izjavio je jučer Niemcima, da nova vlada ostaje kod starog programa. Česi nevode borbu proti osobama nego proti sustavu, a posto taj ostaje i nadalje u krieposti, voditi će oni u nadalju borbu i proti novoj vladi. Česi su je svejedno da li će se državni sabor odgoditi, raspusliti ili upotrijebiti zloglasni § 14. Govornik odsudjuje i postupak Niemaca kod popisa pučanstva.

Što se tiče novog namjestnika za Česku grofu Thunu — reče, da on nije Čeh, niti Česi mu neće činiti nepriliku u njegovom nastojanju oko izmirenja narodnosti u Češkoj. Njegova će stranka glasovati proti proračunu.

Govor ministra finančnog.

U sjednici od sredje uzeo je prvi rječnik ministar finančnog Dr. Meyer, da razloži svoj program. Novi ministar nije kuzao ništa novoga izpričav se time, što se nije mogao u toli kratko doba uputili u poslove svoga ministarstva. Cini proučiti razna finansijska pitanja stupili će pred sabor s pozitivnim predložima o preustrojstvu raznih finansijskih pitanja. Nemože već sada kazati hoće li se latifi raznih osnova svoga predstavnika ili će iste napustiti i nove izraditi. Kuzati pako mora već sada, da će se državljane morati novim teretima obtereti posto veći troškovi traže i veće prihode.

Nova ministra finančnja hvale kano vrlo sposobna strukovnjaka koji je izradio postojeću poreznu osnovu i koji je bio besna ruka bivših ministara finančnja. Svojim programnim govorom nije doduše učinio najbolji utisak — jer nije pravi govornik, ali to ga nemože pribititi i da ne буде dobar ministar finančnja.

„Due 5. jula t. g. dali smo Sv. Stolici odgovor, zahtjevan u istom dekretnu, da se najme po kriterijih ustanovljenih u dekretnu „Acres de liturgico“ imaju sve crkve zdržanih biskupija smatrati kao latinske.

Držec se pak izvještaja prečasnog predstavnika biskupa Jurja Dobrile iz godine 1878., koji kaže, da vlada u Kastavskom dekanatu običaj, da se svr pjevanj djelovi sv. mise obavljaju slavenskim jesikom, dok dolali smo moliti, da se dade posebna dozvola za taj dekanat.

Odgovor još nije stigao, osim ako se prije navedeno upozorenje od 22. jula t. g. neuzme kao takav. O toj stvari još cemo poslati molbe Sv. Stolici; s toga, za dekanat Kastavski ostaju još stvari u stanju kako su sada*.

U svih ostalih crkvah, za koje kaže prečasnici predstavnik Juraj, da se u njih pjeva epistola i evangelije slavenskim jesikom, može se ta praksa držati; nego prije valja i epi-

Interpelacije naših zastupnika.

U sjednici od sredje podnesli su naši zastupnici više interpelacija, između kojih spominjemo dvije zastupnike Rybača (o poroti u Trstu i proti popisu pučanstva u Trstu i okolicu) te zastupnika Mandića i drugova (proti promjeni službenog satnika kod javnih ureda u Trstu).

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Revizija popisa. Početkom ovog tjedna počeli su obavljati t. zv. reviziju popisa pučanstva. Kako će se obaviti tu reviziju, prikazujemo na drugom indestu. Ovdje upućujemo naše ljudi, da revizorima daju potakne samo na pitanja, koja se tiču jedinih rubrika u prijavnicu. Bude li revizor koga nagovarao, da posto govoriti s njim talijanski, da se mora upisati kao talijan, neka tada tomu revizoru počaku vrata, a ako i to nebi koristilo, tada se znade tako i to svaki imade učiniti. U svom stanu svaki je sam absolutni gospodar, te vas ne smije nitko vredjati, nego svaki strani mora postovati svetost vašeg kućnog praga.

Upozorujemo pak sve naše, da revizoru nesmiju ništa počipati, ako im pruži što ne podpis.

Svaki neka dobro pazi, da ga revizor ne prevari, o čem će svaki revizor nastojati, jer kao takovi idu okolo pouzdanići puljske kamore. Radi toga treba da svi naši svojim ženama strogo zabrane, da takvom revizoru što podpišu ili u obće što makar riječima polvrite. Mi se moramo držati strogo besede: nepouzdajemo se u revizore kanorke!

Popisna komedija se nastavlja. Na- mjestničtvom naredbom, kojom se nadređilo u gradu Puli ispunjenje popis. pri- javnica izravno po strankama, bilo je odu- zeto kamorašima sredstvo, kojim su talijani htjeli sav popis pučanstva u Puli provesti

stolu i evangelije pjevati latinskim jezikom, kojim su obavljaju ostale diebove sv. mise.

To, i sve sadržano u papinskom dekretnu, nek se strogo vrši.

Častno svećenstvo, u ime onoga počitanja, koje imade prema Svetoj Stolici, središtu katoličkoga jedinstva, nek prednjači pri- merom, sjedinjenim silama — i zapostaviv svaku ljudstvo u misljenu i govorenu —, upozorujut i učet puk gdje egido naneši, i naročito u slučaju ako vidu da se vjerni puk po svećenjima osobama i u javnih listovih krije upućuje, u uvjerenju da valja da bude više vezan poslušnostju Sv. Stolici nego li potrošnostima za pučkom slavom.

Dakle od nore crkvene godine, to jest od 1. svibnja 1910. godine, neka se uvede jednoličnost u rečenih crkvah, a p. n. pre- častna go-poda dekanii imaju u svojih iz- vještajih izričito i o tom izvestiti.

U Trstu 18. oktobra 1909. Franjo Ksaver biskup*.

(Stidi.)

na svoj način, t. j. pretvoriti sav operat popisa u komediju. Što je kamori tom na rednom uzeto, pruža im to sada, možda i u boljoj mjeri t. zv. revizija popisa. Prigodom te revizije nalaze se moretti kamorre baš u svom elementu. Do danas primili smo na revizore par pritužba, a iznásamo par primjera o „gospodinu revizoru“ nekom Trolisu. To je uzor revizora (niti Gogolj nije imao boljega). Taj tipus obilazio je ovo par dana obavljati reviziju po Šijani. Stranke, koje su upisali hrvatski kao obični jezik, ispisivao bi na svaki način i prigovarao da moraju se upisati kao talijani, jer da šnjime govore talijanski, a koji mu nije išao na lepk nego mu pokazao zube, te bi taj prostak titulirao sa „ščavi“. Dapače u svojoj bezobraznosti išao je tako daleko, da je prema jednoj gospodjici, koja mu je uporno tvrdila da je Hrvatica i da u kući običe hrvatski, rekao njezinoj prijateljici, koja se taj čas desila u kući ove rieči: „cosa no la se vergogna aver per amica una s'ciava“. Kad su iste gospodjice reagirale na taj bezobrazluk, rekao je: „se anche il nostro re ga sposa una s'ciava“. Tim riečima je mislio talijanskog kralja, koji je očenio crnogorsku princevu Jelenu.

Po tomu takodjer sudimo, da je taj uzor-revizor talijanski podanik. Ako je tomu tako, onda je to vršak drskosti od obične puljske, da postavlja za revizore talijanske podanike. Na tu anomaliju upozorujemo c. k. kotarsko poglavarnstvo, da smjesta odred, te taj rezivor bude dignut iz službe i sav dosadanji njegov operat bude uništen. — Taj isti „rezivor“ došao je u kuću, gdje bila doma sama gospodja. Upita je odakle je, i kad je čuo da je iz Zadra, reče: „evviva Zara italiana, a Zara ne se parla per s'ciavo, dunque anche Lei parla italiano“. Gospodja mu odvrati, da je ona Hrvatica iz Zadra, a on ju je riečima tako smotio, da je prekrizo hrvatski i napisao talijanski, te pružio gospodjici da podpiše, što je ona i učinila, neznajući što podpisuje. Kasnije kad je čula što je podpisala stala je opozivati podpis i prosvjedovat proti tom samovoljnem postupku, ali bavala. Za taj slučaj učinjena je prijava, te čemo vidišto će politička oblast. — Ta su dva slučaja, koje očito govore, kakav reviziju popisa će obaviti ti „rezivori-mrett“ obične puljske.

Mi odlučno zahtijevamo od političke oblasti, da bracni obični puljsko, da obavjuje reviziju popisa kroz kojekako svoje individue, jer čemo inače uputiti naše ljudi, da „rezivorizam“ kamorre uskrate svaki odgovor i budu li se ponašali nepristojno i strašarski, da je jednostavno protjeraju iz kuće. Što je previse, previše je, i najmirnijemu mora takav postupak dozlograditi. Ako te morette ne odstrani politička oblast, tada nećemo odgovarati za posljedice, bude li se koji takav „rezivor“ našao kratkim putem usred ceste.

Veliki ples Sokola. U srednji dne 1. velječe t. g. biti će „Veliki ples Sokola“ u velikoj dvorani „Narodnog Doma“. Početek u 9 s. večer. Utazne cijene: članovi 1 K, obitelj 3 K; nečlanovi 2 K, obitelj 6 K; gospodje po osobi 1 K. — Pristup imadu samo pozvani. Na plesu igra glazba c. k. ratne mornarice.

Veliki ples Sokola pobudjuje svake godine veliko zanimanje u svim našim krovovima a osobito u onima naših mladeži obojeg spola. Ovogodišnji „Veliki ples“ neće ničime biti manje. „Veliki“ od onih prošlih godina, dapače možemo ustvrditi, da će ovogodišnji biti i „velik“ a možda i ljepsi od prijašnjih.

X Ples za Družbu. U subotu dne 4. februara t. g. biti će u dvorani „Narodnog Doma“ veliki ples za Družbu sv. Cirila i Metoda. Pripreme za ples preuzele je naša učea mladež sa drugim rodoljubima, koji će nastojati i poprimiti sve, da taj ples ne samo u materijalnom pogledu nego i

u moralnom ispane tako, da bude načast svima nama i na korist plemenitoj svrsi kojoj je namjenjen.

Upozorujemo sve Slavene u Puli na taj ples, da se znadu pripraviti i svojim prisustvom doprinjeti što većem i sjajnijem uspjehu.

Pomladak Nar. rad. org. u Puli. priređuju u subotu večer 28. t. mj. veliki ples u dvorani Narodnog Doma.

Visoko priznanje. Naš odlični rodoljub g. vitez Niko Mardesić, svagdje i u svakoj prilici znade da sebe prodiši i svomu rodu pronesu glas. Tako je onomadne dobio od Nj. Vel. cara i kralja ovo liepo priznanje: „C. k. kotar, poglavarnstvo u Puli. — Njegovo c. i k. Apoštolsko Veličanstvo udostojilo se narediti, da se Vam izreče: Najvišu zahvalu za lojalno očitovanje izraženo prigodom svrđanog otkrića mjestog vienca na kipu cesarice Jelisave.“

Čast mi je Vas o tom obavijestiti uslijed odpisa c. k. Namjestništva u Trstu od 28./12. 1910. Br. präs. 2195/1—10. — C. k. dvor, savjet. Attems v. r.“

Na isti način izrazio mu je svoju visoku zahvalu Njeg. Visost priestolonasljednik Franjo Ferdinand izravno kroz svog višeg dvorskog mestrę.

Ova dva Visoka priznanja najljepši su odgovor stanovitim skribinama u puljskom Jurnalu proti našem dijelu vitezu Niki, na kojim priznanjima mi našemu gospodu našrdačnije dostašimo.

Glavna skupština podružnice Družbe u Puli. biti će u nedjelju dne 29. t. mj. u 8 sata po podne u velikoj dvorani „Narodnog Doma“ sa slijedećim dnevnim redom: 1. izvješće predsjednika, 2. izvješće tajnika, 3. izvješće blagajnika, 4. izbor novog odbora, 5. eventualia.

Dalmatinski skup u Puli. obdržavat će u pondjeljak 30. siječnja t. g. u 9 s. večer svoju godišnju glavnu skupštinu u restauraciji Cuzzi sa ovim dnevnim redom: 1. pozdrav predsjednika, 2. izvješće tajnika, 3. izvješće blagajnika, 4. izbor nove uprave, 5. promjena pravila, 6. eventualia.

Skup postanskih i brzojavnih namjestnika u Puli. priređuje 4. februara 1911. u velikoj dvorani „Hotel Belvedere“ ples sa sabavom. Čisti dobitak namjenjen je u dobrovorne svrhe. Početak u 8^{1/2} s. večer. Uzlaznina za obitelj K 2.

Skup Slovenaca u Puli. daje Družbi Sv. Cirila i Metoda za Istru, podružnici u Puli, K 30, kao polovicu čistog dobitka ostalog od zabave dne 21. t. mj.

Kanfanar, 22. I. 1911. — Komedija se odigrava. Govorci o popisu pučanstva u općini Kanfanar, nema gotovo ni smisla, jer to nije ni bio popis pučanstva, već nekakva karikatura, ruglo, što li. U kanfarskoj su općini svi ljudi nepismeni, a osim toga ne znaju ni govoriti. Bač će tako izgledati popis što su ga obavili povjerenici talijanskog konzulata, „vjestaci“ u tome poslu, jer ta „gospoda komesari“ ni sami ne znaju, što i kako treba popisivati. Kad su dobili nalog, upamtili su valjda nešto, a drugo nijesu ni čuli ili hoću imicte zaboravili. Prikazati sve javnosti, kako se obavljao kod nas popis, stajalo bi nas mnogo vremena, a i imali bi što pisati. Kod nekojih nijesu uopće ni bili, jer valjda ti po njihovom mnenju ne spadaju u popis. A što je najgorje gotovo, ni u jednoj kući nijesu pitali za općevni jezik. Rekl su, da će već općevni jezik uvesti kod kuće u dotičnu rubriku. Osobito se u tome isticao neki Antonio Valle vulgo Tonin. On nam je toliko toga skrio, da nam se pest grči, kad na to pomislimo. Oblasti je to postupanje poznato, pa čemo vidišto, hoće li što poduzeti, da bude popis ispravan.

Ovih se dana dala naša mladež u Sosićima i drugdje, na posao, da popisu sve one, kod kojih su komesari krivo popisi-

vali. Ali prohijelo se „podeštaš“ i njegovom „sekretaru“, da ih malo zastraže. I pozvaše ih na „podeštašiju“, pa im rekoše, da će ih tužiti. Vjedjet ćemo, ko će izvući tanji kraj. Samo neka tuže, pa će im se i odgovarati, kako oni u svojoj ludoj tikvi ni ne misle. Ispit će naša poperdiška „gospoda“ još mnogo gorkih časa, da spase „l'italianità di Canfanaro“, ali uza sve to bez ikoje koristi.

Za Družbu. Vič. g. Ivan Vinodolac sakupio je za Družbu u rodoljubnoj kući g. Viktora Marotti u Marčani K 30 prigodom imendana njegovog sina Antona. — Bog pozivi darovatelje i svečara.

Iz Medulinia nam pišu, da se je dne 22. t. mj. u veselom društvu sabralo za Družbu K 12/23, koja svota je predana podružnici u Medulinu.

Lošinjski kotar:

Božićne u Nerezinama. Nerezinski Hrvati, hvala im, vidi se da su svjesni, vidi se da znaju, da su Hrvati i ništa drugo. To su pokazali i prigodom Božićnice. Prijе neg ideš naprijed hoću da tijek i pripravu zabave u kratko opisem. Zabava se obdržavala na Stjepanu na večer u 7^{1/2} sati. Pozornica bila, kao i sva dvorana okićena mrtvom i hrvatskim trobojnicama. Hvala na trudu vrijednoj gosp. učiteljici ovdejšnjeg zabavista g. Mariji Futić i g. Jakovi Sučić. Predstavljaljala, krasnošlovljika i pjevala su djece zabavista i hrv. pučke škole.

Milota je bilo gledati te naše mališane, kako su znali oni to baš majstorski izvesti. Publike im je svaki put pljeskalaz uklješće: Živil i Živila omladina naša!

I naši mladići i djevojčice a bogme i stariji prikazali se na pozornici pak zapjevali. Lijepa naša domovina i „Rasti ruža“ itd. Evala im.

Sada je došlo etkriće najljepše iskišenog božićnog drveća. Opeta hvala spomenutim učiteljicama.

Malo kasnije prikazao se na pozornici naš marljivi i obljužbeni g. učitelj Matko Lukež, pak u kratko rastumačio prisutnim korist i svrhu Družbinih škola, te prepričao sakupljenim, nek se sjete Družbe, a za sabiranje preporučio g. Jakovu Sučić, što je ona i dragovoljno primila.

Hvala darovateljima, sabralo se 25 K 34 h.

Po tom porazdijelilo se dječici zabavista darove, nakon česa je mladost do zore veselo zaplesala i pjevala. — Ostatak od božićnog drveća je bio 36 K 72 h, koji je iznos zajedno sa sabranim i 2 K što je dao g. Petar Žic g. učitelju Lukežu, ukupno 64 K i 6 h, odaslan Družbinom ravnateljstvu.

Iz Čunskoga. Da li je to ipak moguće? — Tako smo se svi začudjeno pitali, kad smo vidjeli, da u pratinji jednog starieg čovjeka, dolazi k nama da obavi „popisiju“ jedan c. k. časnik naše ratne mornarice.

Pomislismo odmah: naša je c. k. ovog puta odustala od svog običnog postupka, pa ne može da podnosi, da se u našem selu izjavljuju za talijanski općevni jezik, gdje se taj jezik u selu nigdje ne govoriti. — C. k. časnik ratne mornarice! Vojnik per bacco! Ovog će se puta dakle provesti popis čisto po vojničku — strogo, bez prevara. — Da, ovake smo mi svi misili, ali se doskoru uvjerit ćemo, da je to bio samo san! Nas je gosp. popisni komesar Rodin povio sobom svoga sinova časnika, jer on sam nije baš najhitriji u pismu, da ga pomaže — i riješi dosade. Bili su doista u brzo gotovi s popisom, nu hoće brijes: nedjelo, dodje na vidjelo. Za stvar sazuade i c. k. voditelj. Sto sada s ovim posve nevaljanim operatom? Ej, nije drugo, već ga valja ipak nekako sanirati; ali kako?

Ne varamo li se, c. k. voditelj katanata pozvao k sebi popisnog komesara, pa mu je naložio, da još jednom

obiđe selo, a sve pod izlikom i najboljim namjerama „da bude sve u redu učinjeno“. Nu, kud ćeš gore nedaće!

Nespretni popisni komesar izdao se je opet neslanom izjavom pred strankama: „Znate, znao bi reći, da bude stvar ljepše izgledala, ja ču sve ove popisne arke kod kuće još jedanput prepisati“. — Sto da čovjek istekuje više od ovako iskrene čovjeka, koji inače — da nitko i ne čita — plača babama križni put, samo da mole za bolesnu mu ženu, — i da se za talijanski općevni jezik izraze.

C. k. oblasti — kad ćeš već jedanput počeli ovršivali zakon pravno? — Vrlo žalostno, da se moramo ovako pitati u 20. veku i u jednoj „ustavnoj“ državi!

Iz Cresa. — Satrapi na djelu. Čudom se čovjek pita — zar živimo još u doba latinskog carstva. — Kud se okreneš okom, vidis nekakve glupe napise, čovjek mora studirat dok ih procita — strane — koji dolaze u naš Cres sve kopiraju, ne treba iči istraživat starine u vječni Rim, dosta je doč k nama. Kad čovjek malo bolje propisli dodje do uvjerenja, da nije moglo biti ni bolje, što može čovjek očekivat patnog od naših slavnih satrapa i od još slavnije općine. Ovo druga pada nam više u oči, gdje po selima, gdje nitko nezna pravo ni pital kruha talijanski, krstili su njihova zela imenima dosad nepoznatima. Čujte — pa se čudiš: „Aquilonia, Cari-gnano, Morosano“ itd. zaista strašno. Pitamo višu oblast — kot. poglavara — da li on to zna i da li smije to činiti općina na svoju ruku i silom proti volji občinara? Nezna li kot. poglavara, da se bez dozvole c. k. Namjestništva nemože mijenjati ime — bilo osobe bilo mjesta. Ili živimo u Perziji? Zar da će nam par propalih slovaca, davno zrelih za Gradisku, i par petljaka-vlastele silom prkositi i grditi nazive naših sela. Ili hoće, da počnemo kamenjem tjerati tu gradsku gamad iz naših sela? Radi svega toga je odgovoran c. k. kot. poglavar Moseitig i on je kriv, da gladna i odprana gradska gamad pašuje koli u Cresu toli u Lošinju. Kad gosp. Moseitiju niste sposoban za to mjesto, kujite se odatle, i daleko vam kuća od nas — ni vas ni zla ljeta!

Narodna poslovica kaže: „Tko na dvije stolice sjeda, tajko se poskliže“. Čini nam se, kako čujemo, da se nekom već pomalo i skliže, te bi bolje bilo da se to već davno dogodi. Licumjeraca i farizeja ne trebamo.

Voloski kotar:

Prva domaća zabava u Dragi Mošćeničkoj. U nedjelju, na Ime Isusovo, doživjelo je naše mjesto nešto, što još nije nikada od kada postoji. Školska djeca prividila su domaću zabavu u školi — zabavu takvu, koja bi služila na čest i mnogo većim injestima, nego li je ovo naše.

Početkom ovoga školskoga tjela iza dugog pitanja i moljenja otvorile su školske oblasti u Dragi novu pučku školu. U tu školu upisalo se je odušavljeno oko 140 djece, većinom takove, koja do sada nisu imala nikakvu školu, jer previše udaljena od škole u gradu Mošćenicama. Nije bilo lako postavili i naći sгодna i sposobna učitelja za tu novu školu, u kojoj imade toliko djece i to djece mješane, koja su već počala školu i koja još nisu nikada bila u školi a već imaju 9, 10 i 12 godina. Osim toga moralno se gledati i na to, da je ovo naše mjesto, jedan od vrlo važnih krajeva u Istri, da su u našim stranci već u velikom broju počeli dolaziti i da će Dragi imati u nedalekoj budućnosti vrlo važnu ulogu. Uzme li se još k tomu na um, da su naši protivnici na svaki način htjeli našem mjestu narinuti talijansku školu pak da su i prigodom zadnje komisije naše izjave skoro njih polovica za talijansku školu, nije čudo onda, da se dobro mo-

ralo paziti, kakvoga će se učitelja tamo poslati.

Izbor je pao na mladog, još neiskusnog učitelja, koji je tek ove godine svršio učiteljstvo u Kastvu. S nekakovim strahom i gotovo nepovjerenjem gledali smo svu na tog učitelja i gotovo smo dvojili, da će on moći, da će znati ukrotiti onu našu raspušteni i divlju čeljad, dvojili smo, da će on biti sposoban popraviti ono, što su drugi pokvarili. Ali brzo se je naš strah raspršio, brzo smo uvidjeli, kako se je odabralo baš pravoga i sposobnoga učitelja. Djeca, koja su prije nerado polazila školu, sada kao na med trče u školu; djeca, koja nisu nikada ni škole vidjela, sada znaju skoro posve dobro pisati i čitati.

Ali ne samo to, nego se je od njegova dolaska, skoro posve promjenilo naše mjesto. Mir, ljubav, sloga kada je zavladala cijelim pučanstvom. Nema više onog sumnjenja, onog straha pred hrvatsvom ili talijansvom, svi su kao jedan, svi hvale novu školu, svi uvidjavaju, da se Draga preporodila.

A sve to se je najbolje moglo opaziti u nedjelju, na zabavi, koju su školska djeca priredila u školi a dobitak odredilo se za siromašnu školu, djecu. Da Vam je bilo vjetrijeti tu zabavu, da Vam je bilo čuti govor, deklamacije, pjevanje i predstavljanje ove djecе. Vi biste bili rekli, da je to već sve bilo više puta prije učinjeno i pripravljeno.

Cjelo selo, sve pučanstvo, ne samo iz Drage nego mnogi seljaci iz okolice, sve se je to sleglo u školsku sobu, tako da je bila dubokom puna, krcata. A kako su ljudi bili veseli, kako su zahvaljivali Bogu, da su to doživili! Kako li su mnoge majčice gledajući svoju dječicu, kako su ljepe naucena. A svi su hvatali i zahvaljivali g. učitelju Zecu, za tu ljepe zabavu, koju je on s djecom tako uspjelo znac pripraviti.

Nadamo se, da ovo ne će biti prvi put, nego da ćemo sada napred poći ovim putem, pak pozivamo g. učitelja da nastavi svojim radom, a ovo pišemo i javljamo, neka se znađe, da smo se i mi probudili i podignuli, jer nećemo da budemo zadnji na svetu.

Zabava u Mošćenicama. Mošćeničko-beršćica muška i ženska podružnica Družbe sv. Cirila i Metoda u Mošćenicama priredjeno u četvrtak, dne 2. veljače svoju zabavu uz sudjelovanje ovdješnjeg novoustrojenog tamburaškog zboru. — Raspored kao i ostale potankosti objavit će se pravodobno. — Odbor.

Pazinski kotar:

Predavanja u okolici Pazina. „Odbor za prosvjetu“ u Pazinu odlučio je, da po mogućnosti održi što više predavanja od općenite važnosti i to ne samo u Pazinu nego i u okolici. Tako će u nedjelju 29. o. mј. u 9%, držati u Kanfanaru član „Odbora za prosvjetu“ dr. Josip Agnello predavanje „O uredjenju općina“ u Boratu predavat će istog dana član prof. Franjo Novljan „Kako da si seljak sam pomognem“.

Sokolski ples. Pazinski „Sokol“ priređuje u subotu dne 4. veljače svoj II. veliki sokolski ples u dvorani „Narodnog doma“. Sviraće vojnička glazba iz Pule. Uzaludina: gospoda 2 K, gospodje 1 K, sokoči u odori 1 K. Početak točno u 8 $\frac{1}{2}$. Svima nam je u pameti, kako je proslodgođišnji sokolski ples u svakom pogledu i preko isčekivanja vanredno lijepo uspio. Sve što je entito u svom sreću hrvatski našlo se toga dana u sjajno okićenoj dvorani „Narodnog doma“, te kula hrvatsvina u Pazinu. Osobiti sjaj podali su plesu gosti, što su su svih strana pohrili, da ponude taj ples.

Koliko mogosmo doznali utočište je zavodi „Sokola“ sve sile, da ovogodišnji ples po mogućnosti još bolje ispadne nego lane. Dvorana bit će i ove godine krasno uređena. Pristup na ples imaju samo pozvani. Ako lko pomutnjom ne bi dobio poziva, neka se izvoli обратiti na zavodi „Sokola“, koji će mu poziv dostaviti.

Upozorju se svi, da će ples početi točno u 8 i po. Do vidjenja! Zdravo!

Porečki kotar:

Popis pučanstva na Grožnjanštini. Od tamo nam pišu, da su bila imenovana popisnim komesari dva Talijana, koji nezauju ni riječ hrvatske. Tu dvojicu komesara, da su predložili nekoj upravitelji občine bez znanja predsjednika upravnog vijeća. I njih je politička oblast takovima priznala. Kako su ti komesari kod popisa postupali lako možete si i sami misliti. Došli bi u kuću našega kmeta, kojega nebiti pa obični jezik ili za jezik, kojim se služi u obitelji, već bi ga pitali kako govori u dućanu. Pošto su pakon na žalost svi vlastnici dućana zugrijeni Talijani, odgovorio bi kmet da govoriti talijanski u dućanu buduće ga nebi inače razumijeli. To bijaša dosta, da su njega i sve njegove Talijane napisali.

Nu svuda njim nije gladko prošlo a nadamo se, da im neće svaka vrediti niti tamo, gdje im nebijaše oporbe. Tužni narod težko snosi talijanski jaram jer neima ni svećenika ni učitelja, koji bi ga podižio ili suvjetcovao. A kad dodje sluđeno u koje naše selo naš inteligentni čovjek, te stane pripovedati, svi ga slušaju mirno i paziojivo kano i svećeniku u crkvi.

Nasim slijedjicom za ovu občinu preporučamo, da pripaze dobro kod revizije popisa na kapetanatu u Poreču — jer je

slijeđe i mnogo bilo i mnogo će statina našega puka osloboditi iz talijanskih listina — ako budu htjeli vjerno i odučno vršiti svoju dužnost i svoje pravo.

Zahvala. Velečasni g. Cecco upravitelj župe u Vizinadi darovao je školi „Družbe sv. Cirila i Metoda“ u Ferencima 50 komada krasnih slika iz biblijske povijesti — na kom daru mu se ravnateljstvo iste škole najtoplje zahvaljuje.

Koparski kotar:

Iz Sovinjaka, 16. t. mј. pišu nam: Javljamo, da je jučer dobio Higin Bartolić iz Sovinjaka, kbr. 3 revolver iz Trsta. Došao mu je poštanskim pouzećem.

Kako je vidjeti, naši se Talijani ne zadržavaju dosadanjim postupanjem. Blatili su nama kuće izmetcima, rusili spomenike sa hrv. napisima, bacali nagrobne križeve preko ozidja na puteve, porazbijali stakla na prozorima hrv. škole, vikaliamo temo hodeće po Sovinjaku te uzuživali mirne sustanovnike. Nu, sada hoće, da i oružjem brane talijansvo Sovinjaka. Tamo oko groblja čuju se pucanje skoro svake večeri. Valjda se vježbaju, kako će pogadjati hrvatska prsa.

Vlastilima je poznato ovo smučivanje našeg naroda. Ali one šute. Možda čekaju na proljeće hrvatske krvi?

Razne primorske vesti.

Bliskup Dr. Karlin. Dne 19. o. mј. donio je službeni list hećke vlade službenu vest o imenovanju trčanskog-koparskog biskupa presvj. g. Dr. Andriju Karlina, kanonika stolnoga kaptola u Ljubljani.

U naših narodnih krugovih znalo se je već pred kakva dva mjeseca, da je pre-

(Slijedi u IV. stranici.)

V. emisija dionica JADRANSKE BANKE u Trstu.

Poziv na supskripciju.

U prošloj godini izvršilo je upravno vijeće Jadranse banke u Trstu samo djelomično zaključak glavne skupštine od 14. marca 1909. time, da je izdalo 2500 dionica po K 400 — t. j. K 1,000,000 — i povisilo na taj način dioniku glavnici našega zavoda na K 4,000,000 —, a uspjeh odnosne supskripcije bio je takav, da nije bilo moguće udovoljiti svim supskribentima.

Razvoj poslovanja Jadranse banke u prošloj godini potaknuo je upravno vijeće, da je zaključilo u svojoj sjednici od 28. decembra 1910. povisiti dioniku glavnici, u smislu gorespomenutog čvilašenja glavne skupštine, za daljnja dva milijuna kruna i to izdanjem od

5000 dionica po K 400 · t. j. K 2,000,000 · nom.

uz niže naveden: uvjete.

Izvršenjem toga zaključka povisiti će se dionika glavnica našega zavoda na K 6,000,000 —, a Jadranse banka će time postati najvećim austrijskim jugoslavenskim bankovnim zavodom. Poslovni uspjeh prošle godine odgovara percentualno uspješnom prijašnjih godina, premda je četvrti milijun bio na raspolaženje zavodu t. k. od 1. junija 1910., te kani upravno vijeće predložiti glavnoj skupštini isplatu iste t. j. 4% dividende za prošu godinu i dotirati sa većim iznosom rezervne zaklade, ko će se na taj način, uvez u obzir seglo nove emisije, skoro podvojiti. Nije ali isključ. o, da će glavna skupština obzirom na rezultat bilance zahtjevati, da se dividendu povisi. Na z. d. njoj sjednici upravno vijeće zaključeno je podjedno zatražiti od vlade dozvolu za daljnje povisjenje dionike glavnice do iznosa od K 12,000,000 — i prenijeniti u tom smislu pravila Jadranse banke.

Za V. emisiju dionica Jadranse banke u Trstu vrijede slijedeći uvjeti:

a) Vlastni dionica prijašnjih emisija imaju pravo prvenstva (opcije) i to tako, da mogu zahtjevati za svake dvije dionice, jednu dioniku nove emisije uz tečaj od K 425 — po dionicu.

b) dionice, koje će eventualno uveljed neizvršenja opcijskoga prava preostati, stoje na raspolaženje novim supskribentima ili takodjer i starim dioničarima, k. i. bi potpisali veći broj dionica, nego ih to po pravni opciji idu, uz tečaj od K 445 — po dionicu.

Frijave na nove dionice primaju se do 15. februara 1911. Kod potpisa imade se položiti za svaku supskribiranu dioniku K 200 — kao prvi obrok i jamčevina. ostatak pa, uvez u obzir svojedobno položenu jamčevinu, po reparticiji dionica, koje će ispadati svakomu supskribentu dojavljen, najduže do 15. marta 1911.

Nove dionice participiraju već na dobiku za god. 1911., pak se zato imaju platiti 5% kamata od nom. iznosa od 1. januara o. g. do dana isplate. Od upl. čenoga prvoga iznosa, odnosno jamčevine odobrava banka supskribentom takodjer 5% kamata, te je islma dozvoljeno uplatiti odmah kod supskripcije cijeli iznos potih dionica.

Tečajni dobik (anglo) pripada, kao što je već gore spomenuto, po odbitku troškova i pristojba, rezervnoj zakladi banke.

Upravno vijeće doluci je za V. emisiju dionica skoro isti tečaj, koji je vrijedio za IV. emisiju s namjerom, da omogući onim supskribentima, na kojih prije nije se moglo svojedobno užeti, nabavu dionica uz povoljne uvjete i da pribavi Jadranse banchi ustanovljenjem niskoga tečaja čim veći broj interesenata.

Prijave na nove dionice primaju se:

U TRSTU: kod blagajne zavoda.

U OPATIJI: kod blagajne zavoda.

U DUBROVNIKU: kod Hrvatske vjeresijske banke i njezinih podružnica u Šibeniku, Zadru i S. Istru, te kod Dubrovačke trgovacke banke u Dubrovniku.

U BEČU: kod Živnostenske banke pro Čechy a Moravu, kod Središnje banke českih štiedionica i Česke industrijalne banke.

U LJUBLJANI: kod Ljubljanske kreditne banke i njezinih podružnica u Celovcu, Spiletu, Sarajevu i Gorici, te kod Trgovačko obrnje banke.

U PRAGU: kod Živnostenske banke pro Čechy a Moravu, kod Središnje banke českih štiedionica i Česke industrijalne banke.

U SPLIETU: kod Prve pučke dalmatinske banke.

NA SUSAKU: kod Banke i štiedionice za Primorje i kod njezinih podružnica na Rijeci i u Bakru.

U ZAGREBU: kod Prve hrvatske štiedionice i njezinih podružnica u Varaždinu, Osječu, Vel. Gorici, Sisku, Virovitici, Cirkvenici, Rijeci, Zemunu, Belovaru, Požegi,

Delnicah i Kraljevcil.

Kod navedenih mesta za supskripciju imaju se položiti takodjer stare dionice u svrhu izvršenja opcijskoga prava.

Za slučaj, da javna supskripcija prekoraci iznos nove emisije, pridržaje se upravno vijeće pravu reparticije.

Upravno vijeće Jadranse banke u Trstu.

PRIMJETBA: Jadranse banka šalje na zahtjev svakom interesentu badava uplatne listove austri. ili ug. post. štiedionice, da može slati novac bez svakih daljnjih troškova. U svrhu izvršenja opcijskoga prava dostavimo je predložiti samo plaćene dionice (dionice bez kuponskih araka).

